

**A 1743/presidiet**

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö, joka koskee  
**jäsenehdotusta**  
**pohjoismaisesta vaikutusten arvioinnista EU:n lainsäädäntöprosessissa**

**Ehdotus**

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,  
*että* se selvittää mahdollisuutta ottaa pysyväksi käytännöksi pohjoismainen vaikutustenarviointi priorisoiduilla alueilla sellaisissa lainsäädäntöprosesseissa, joissa Pohjoismaiden parlamentit täytäntöönpanevat saman EU-säädöksen.

**Taustaa**

Keskiryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,  
*että* se selvittää mahdollisuutta ottaa käyttöön pohjoismainen vaikutustenarviointi pysyväksi käytännöksi sellaisissa lainsäädäntöprosesseissa, joissa Pohjoismaat yhdessä täytäntöönpanevat EU-säädöksen.

EU-direktiivi sitoo Euroopan unionin jäsenmaita ja ETA-maita tavoitteensa suhteen. Kansalliset viranomaiset kuitenkin päättävät täytäntöönpanotavasta. EU-direktiivejä tulkitaan eri tavoin suurelta osin siksi, että jäsenmaiden oikeusjärjestelmät ja -perinteet poikkeavat toisistaan. Tästä syystä EU-direktiivien täytäntöönpano saattaa johtaa uusien rajaesteiden syntymiseen.

Pohjoismaisissa yhteyksissä EU-direktiivien vaikutustenarvioinnista on keskusteltu kauan. Jo pohjoismaisessa nk. viisaiden raportissa vuodelta 2000 korostetaan yhteisten EU-suuntaviivojen tärkeyttä. Vuonna 2009 julkaistiin Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestefoorumin tilauksesta raportti *Nordisk samarbejde om gennemførelse af EU- og EØS-lovgivning*, jossa todettiin, ettei Pohjoismaiden välillä käydä järjestelmällistä vuoropuhelua eikä tehdä yhteistyötä EU-säädösten täytäntöönpanosta.



Pohjoismaiden parlamenttien vuonna 2012 käymissä rajaestekeskusteluissa ehdotettiin pohjoismaisen vaikutustenarvioinnin tekemistä tai jokaisen lakiehdotuksen lähettämistä lausuntokierrokselle muihin Pohjoismaihin. Johan Strang ehdottaa yhteisiä työryhmiä EU-direktiivien soveltamiseen ministerineuvostolle laatimassaan raportissa *Pohjoismaiden Yhteisöt: yhteistyön visio (2012)*. Pohjoismaisen liikkuvuuden strategiassa 2014–2017, joka julkaistiin rajaesteneuvoston perustamisen yhteydessä vuonna 2014, todetaan, että EU-lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvä yhteistyö on tehokas tapa estää uusien rajaesteiden syntyminen.

Pohjoismaiden neuvosto antoi vuonna 2015 ministerineuvostolle suosituksen ottaa käyttöön uusien EU-säädösten pysyvä tarkastelumenettely.

Keskiryhmä esitteli jäsenehdotuksen A 1743/presidiet Pohjoismaiden neuvoston 69. istunnossa Helsingissä. Keskiryhmä haluaa luoda mahdollisimman vähän byrokratiaa sisältävän menettelytavan, jolla estetään rajaesteiden syntyminen Pohjoismaiden välille siksi, että EU-direktiivien tulkinta ja täytäntöönpano poikkeavat maiden välillä.

### **Lausuntokierros**

Puheenjohtajisto päätti Kööpenhaminassa 28. marraskuuta 2017 pitämässään kokouksessa lähettää jäsenehdotuksesta laaditun mietinnön lausunnolle Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokuntaan ja Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmään.

#### Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Valiokunta viittasi lausunnossaan ehdotuksiin, jotka Inge Lorange Backer tuo esiin raportissaan *Vahvempaa pohjoismaista oikeusyhteistyötä – haasteita ja mahdollisuuksia*, ja suhtautui muilta osin myönteisesti mietinnön ehdotuksiin.

Lorange Backerin raportissa käsitellään muun muassa pohjoismaista yhteistyötä EU-asioissa. Raportissa ehdotetaan, että Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee laatia katsaus EU:n lainsäädäntöaloitteista, jotka saattavat vaikuttaa Pohjoismaihin. Koska EU-säädösten täytäntöönpanoon liittyvän pohjoismaisen koordinoinnin tarve vaihtelee eri aloilla, priorisoinnin voisi tehdä Pohjoismaiden ministerineuvoston kulloinkin puheenjohtajamaa. Pohjoismaat voisivat myös jakaa täytäntöönpanon tehtävät keskenään, jolloin maiden resursseja säästyisi ja Pohjoismaiden lainsäädännöstä tulisi yhtenäisempää. Niissä tapauksissa, joissa lainsäädäntö on jo pitkälti yhdenmukaista, Pohjoismaat voisivat asettaa asiantuntijaryhmiä laatimaan täytäntöönpanoa koskevia ehdotuksia.

Raporttinsa loppupuolella Inge Lorange Backer ehdottaa myös, että EU-säädösten käänköksiä tulisi laatia yhteistyössä sen varmistamiseksi, ettei säädösten täytäntöönpanossa ole maiden välisiä eroja alkuperäisasiakirjojen erilaisten kielellisten tulkintojen takia. Lisäksi voitaisiin laatia sanasto pohjoismaisesta juridisesta terminologiasta.



### Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmä

Rajaesteryhmä päätti asettaa tukemaan puheenjohtajiston jäsenehdotuksesta laatimaa mietintöehdotusta, joka koskee pohjoismaista yhteistyötä EU-säädösten toimeenpanossa, mutta totesi, että olisi hyvä valita yksi tai useampi alue, johon keskityttäisiin.

### **Puheenjohtajiston näkemykset**

Keskiryhmän Bertel Haarder esitteli ehdotuksen puheenjohtajiston kokouksessa Kööpenhaminassa 28. marraskuuta 2017. EU-direktiivit vaikuttavat kaikkiin kansalaisiin ja suurin osa niistä on täytäntöön pantavia kaikkialla Pohjoismaissa (paitsi Färsaarilla ja Grönlannissa). Pohjoismaissa on esimerkkejä erilaisesta täytäntöönpanosta muun muassa rakennusalalla.

Puheenjohtajiston jäsenet olivat eri mieltä siitä, tehostaisiko pohjoismainen EU-säädösten vaikutustenarviointi täytäntöönpanoa vai olisiko se todellisuudessa sitä hidastava tekijä. Lisäksi oli erilaisia näkemyksiä siitä, mikä taho vaikutustenarvioinnin tekisi; kansalliset parlamentit vai ministeriöiden virkamiehet.

Puheenjohtajisto katsoo, että tiettyjä EU-säädöksiä tulisi priorisoida vaikutustenarvioinnissa ja että arvioinnin tulisi koskea vain EU-säädöksiä, jotka tulee panna täytäntöön kaikissa Pohjoismaissa (ts. sitovat myös ETA-maita). Puheenjohtajisto korostaa, että mahdollinen vaikutustenarviointi koskisi vain priorisoituja alueita.

Puheenjohtajisto toteaa, ettei ehdotuksen kohteena ole selvitys pohjoismaisen vaikutustenarvioinnin aloittamisesta eikä yhteispohjoismainen EU-säädösten täytäntöönpano, vaan vaikutustenarvioinnin mahdollisuuden selvittäminen.

Hoel Gård, Norja, 27. kesäkuuta 2018

*Bertel Haarder (V)*

*Britt Lundberg (ÅC)*

*Christian Juhl (EL)*

*Erkki Tuomioja (sd.)*

*Hans Wallmark (M)*

*Henrik Dam Kristensen (S)*

*Martin Kolberg (A)*

*Michael Tetzschner (H)*

*Oddný G. Harðardóttir (A)*

*Phia Andersson (S)*

*Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)*

*Staffan Danielsson (C)*

*Wille Rydman (kok.)*